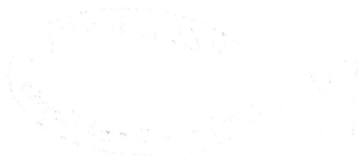

DEBRECENI EGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR
JOGTÖRTÉNETI TANSZÉK

VARJU MÁRTON

Bevezetés az Európai Unió közpolitikai rendszerébe

Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
2010

Tartalom

Előszó	11
1. Bevezetés az Európai Unió közpolitikai rendszerébe	13
1.1. Bevezetés	13
1.2. Az európai integráció elméletei	15
i. A neofunkcionalista irányzat	16
ii. A kormányköziségen alapuló nézet.....	18
iii. A kormányköziségen alapuló nézet liberális felfogása.....	19
iv. Összegzés.....	20
1.3. Az európai közpolitikai folyamatok (az Európai Unió keretén belül folyó kormányzás) elméletei	21
i. Az intézményközpontú nézetek	21
ii. A konstruktivizmus	23
iii. Közpolitikai hálózatok és szakértői közösségek	24
iv. Többszintű kormányzás (multilevel governance)	26
v. Szupranacionális vagy transznacionális kormányzás (supranational/transnational governance).....	26
vi. A „közpolitikai inga”	27
1.4. Összegzés	28
2. Az európai uniós szakpolitikák előkészítési és megvalósítási folyamata – az európai közpolitikai folyamat	31
2.1. Bevezetés	31
2.2. A közpolitikai folyamat	32
2.3. Az európai közpolitikai folyamat és szereplői	35
i. Az Európai Bizottság	36
i.i. Ügynökségek az Európai Unióban.....	37
i.ii. A komitológia	41
ii. A Tanács.....	45
iii. Az Európai Parlament.....	47
iv. Az Európai Bíróság.....	48
v. Az Európai Tanács	49
vi. A holdudvar	50
vi.i. Érdekcsoportok, érdekérvényesítés és lobbizás.....	50
a. Érdekérvényesítés és az Európai Bizottság	51
b. Érdekérvényesítés az Európai Bizottságon kívül.....	52
c. Érdekcsoportok az Európai Unióban.....	53
d. A nemzeti szinten szervezett érdekérvényesítés európaizációja	55
e. Érdekérvényesítés és nyilvánosság.....	56
f. Informális kormányzás	57

g. Összegzés.....	59
vii. Az ellenőrzés szereplői	59

2.4. Összegzés.....	61
----------------------------	-----------

3. Az európaizáció jelensége – a nemzeti kormányzási szint európaizációja

3.1. Bevezetés.....	63
----------------------------	-----------

3.2. Az európaizáció definíciói.....	64
---	-----------

3.3. Az európaizáció magyarázatai	70
--	-----------

3.4. Összegzés.....	71
----------------------------	-----------

4. Európai kormányzási módszerek.....

4.1. Bevezetés.....	73
----------------------------	-----------

4.2. Öt kormányzási módszer	75
--	-----------

i. A közösségi módszer.....	76
-----------------------------	----

ii. A többszintű kormányzás módszere	77
--	----

iii. A közpolitikai koordináció módszere	79
--	----

iii.i. A nyitott koordinációs módszer (<i>open method of coordination (OMC)</i>).....	80
---	----

iii.ii. Közpolitikai koordináció az egységes belső piacon.....	82
--	----

iv. Az intenzív kormányközi kormányzás módszere	84
---	----

4.3. A jó kormányzás (<i>good governance</i>) követelménye	86
---	-----------

5. Szabályozás az Európai Unióban.....

5.1. Bevezetés.....	89
----------------------------	-----------

5.2. Az európai szintű szabályozás magyarázatai	91
--	-----------

5.3. A szabályozás elmélete	94
--	-----------

i. A közérdekközpontú felfogások	94
--	----

ii. A magánérdek-központú felfogások	96
--	----

iii. A szabályozás mint az állami megnyilvánulás eszköze	97
--	----

5.4. Az európai szintű szabályozás jellegzetességei	99
--	-----------

i. Az Európai Unió szabályozási rendszerei.....	99
---	----

ii. Szabályozás és dereguláció az Európai Unióban	101
---	-----

iii. Szabályozási verseny az Európai Unióban	104
--	-----

iv. A kölcsönös elismerés elve az Európai Unióban.....	106
--	-----

v. Az európai szintű szabályozás hatása a tagállamokra	109
--	-----

5.5. A jobb szabályozás (<i>better regulation</i>) követelménye	110
--	------------

6. Az Európai Unió versenypolitikája.....

6.1. Bevezetés.....	119
----------------------------	------------

6.2. Fejlődés és közpolitikai alapok	120
i. A közös versenypolitika céljai (bemeneti elemek).....	120
ii. A közös versenypolitika fejlődése.....	123
iii. A közös versenypolitika kormányzása.....	124
6.3. A versenyszabályozás területei	126
i. A vállalkozásokra vonatkozó versenyszabályok	127
ii. Az államra vonatkozó versenyszabályok	129
6.4. A közös versenypolitika kormányzásának decentralizációja ..	131
6.5. A közös versenypolitika Magyarországon	132
7. Az Európai Unió külkapcsolatainak rendszere	133
7.1. Bevezetés	133
7.2. Kül- és Biztonságpolitika az Európai Unióban	136
i. Bevezetés.....	136
ii. Közpolitikai alapok	138
ii.i. Kormányzási struktúra	143
iii. Kimeneti elemek.....	147
iv. A KKBP/EBVP és Magyarország.....	149
7.3. Az Európai Unió külkereskedelem-politikája	150
i. Bevezetés.....	150
ii. Közpolitikai alapok	151
iii. Eszközök.....	153
iv. A közös kereskedelempolitika és Magyarország.....	155
7.4. Az Európai Unió fejlesztési politikája	155
i. Bevezetés (fejlődés, fejlesztési politika, fejlesztési együttműködés)	155
ii. Közpolitikai alapok	160
iii. Eszközök.....	167
iv. Az Unió fejlesztési politikája és Magyarország.....	172
v. Értékelés.....	174
8. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	177
8.1. Bevezetés	177
8.2. Fejlődés és közpolitikai alapok	178
8.3. Polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés az Európai Unióban	189
i. Területek és kimeneti elemek	192
8.4. Rendőrségi és vámügyi együttműködés	198
8.5. Az Európai Unió vízum-, bevándorlási és menekültpolitikája ..	200
i. Bevezetés.....	200

ii. Közpolitikai alapok	204
iii. Kimeneti elemek.....	212
iii.i. Határellenőrzés	213
iii.ii. Vízum	213
iii.iii. Illegális bevándorlás.....	214
iii.iv. Bevándorlás: beutazás, tartózkodás és integráció.....	215
iii.v. Menekültpolitika	219
8.6. Értékelés.....	220